

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, предоставени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на производството“ по дисциплината „Основи на управлението“

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 28/01.04.2025 г. и в сайта на ЛТУ с код на процедурата ELA-P-0325-163 за нуждите на катедра „Алтернативен туризъм“ към Факултет „Екология и ландшафтна архитектура“, като кандидат участва **Радостина Кънчева Попова-Терзийска**, Факултет „Екология и ландшафтна архитектура“, катедра „Алтернативен туризъм“.

Изготвил становището: Доктор, Невена Василева Шулева, Доцент по Професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление“ (по отрасли), от Лесотехнически университет. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед № ЗПС-251/05.05.2025 г.

1. Кратки биографични данни за кандидата

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ участва само един кандидат - доц. д-р Радостина Кънчева Попова-Терзийска. Представената биографична справка свидетелства за последователно придобиване на професионален опит и знания, свързани с нейното академично развитие и израстване. През 2006 г. кандидатът се дипломира в Лесотехнически университет и придобива ОКС „бакалавър“ със специалност „Стопанско управление“. В последствие последователно придобива ОКС „магистър“ по „Счетоводство и контрол“ със специализация „Финансов контрол“ от УНСС (2008 г.) и през 2012 година успешно защитава дисертационен труд на тема: „Изследване на иновационната активност на малките и средните предприятия от мебелния сектор“ за придобиване на ОНС „доктор“ в Професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на производството“ в Лесотехнически университет.

Професионалният път и академично развитие на кандидата започва в Лесотехнически университет като асистент през 2008 г. От 2013 до 2016 година доц.

Попова-Терзийска е главен асистент, а от 2016 г. заема академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на производството“ (Горска индустрия) Развитието на творческата биография на кандидата красноречиво показва концентрация на изследователската му дейност в добре структурирано направление в сферата на управление на производството и това съответства на обявения конкурс.

Кандидат доц. д-р Радостина Попова-Терзийска е изпълнила в количествено и качествено отношение изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“. Може да се направи категоричния извод, че доц. д-р Радостина Попова-Терзийска притежава всички необходими условия за кандидатстване в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ.

Подадените документи и доказателствени материали на доц. д-р Радостина Попова-Терзийска напълно отговарят на изискванията на ЗРАСРБ. Правилника за неговото приложение и съответстват на изискуемите, съгласно допълните изисквания на Правилника за РАС в ЛТУ.

Кандидатът отговаря на всички задължителни условия по чл. 15 и чл. 24 от ЗРАСРБ и чл. 60 на ППЗРАСРБ, както и Правилника за РАС на Лесотехнически университет.

По отношение изискването за придобита ОНС „Доктор“ (чл. 60, ал.1, т. 1 от ППЗРАСРБ) - през 2013 г. доц. д-р Радостина Попова-Терзийска защитава дисертационен труд в Лесотехнически университет, което се доказва от придобита диплома с №ЛТУ-ОНС-2013-19/23.10.2013 г.

По отношение на изискването за минимален академичен стаж (чл. 60, ал. 1, т. 2 от ППЗРАСРБ) - общият трудов стаж на доц. д-р Радостина Попова-Терзийска като преподавател в Лесотехнически университет е над 16 години (сл. бел. № ЧР-2642#2/15.04.2025 г.).

Очевидно кандидатът преизпълнява законовото изискване за минимален академичен стаж за заемане на академичната длъжност „професор“.

По отношение на изискването за публикуван основен монографичен труд (чл.60, ал.1, т. 3 от ППЗРАСРБ) - доц. д-р Радостина Попова-Терзийска е представила хабилитационен труд на тема: „Иновации в горската индустрия – наблюдение, измерване и управление“, ISBN 978-619-7554-81-6. Трудът е рецензиран от трима уважавани в

научните среди рецензенти - проф. д-р Николай Стоенчев, проф. д-р Петър Антов и доц. д-р Христина Стефанова Харизанова-Бартос, публикуван е през 2021 г. от Издателство „Интел Ентранс“ и е с обем 112 страници. Представеният за рецензиране монографичен труд под формата на доказателствен материал позволява да направя извода, че научният труд притежава всички необходими атрибути на завършено монографично изследване. Тематиката на представения в конкурса за АД „професор“ монографичен труд, обектът, предметът и времевият период, за който се отнасят, не предполага припокриване със защитения дисертационен труд за ОНС „Доктор“ и с монографията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Всичко това ми дава основания да декларирам, че представеният за рецензиране хабилитационен труд монография, отговаря на законовото изискване на чл. 24, ал. 1, т.3 от ЗРАСРБ и се зачита от мен като такъв.

По отношение на изискването да са представени други оригинални научноизследователски трудове - статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (чл.60, ал.1, т. 4 от ППЗРАСРБ) - кандидатът е представил общо 14 статии и доклади в първични база данни като Scopus и WOS. При прегледа на публикациите се установява, че доц. д-р Радостина Попова-Терзийска е участвала самостоятелно в 1 публикация, в други пет е водещ (първи) автор, а в останалите е съавтор.

По отношение на изискването да са представени други оригинални научноизследователски трудове – статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (чл.60, ал.1, т. 4 от ППЗРАСРБ) - кандидатът е представил общо 11 публикации и глава от 2 колективна монография, издадена в България – на български, английски и македонски език, които са научно редактирани.

Представените статии и доклади представляват публикации, в които се откриват постигнати резултати с висока научна стойност, което е в голяма степен е личен принос на доц. Радостина Попова-Терзийска.

По отношение на изискването да отговори на съответните минимални национални критерии и на изискванията по чл. 1а, ал.2; (чл.60, ал.1, т. 5 от ППЗРАСРБ) - съгласно представените документи, кандидатът е покрил и дори значително превишил минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност, за заемане на АД „професор“ в ПН 3.7 „Администрация и управление“. Общият брой на точките, събрани от кандидата по отделни показатели и критерии е 1 231,16 точки, което надвишава значително изискуемия праг от 550 точки.

Може да се направи извода, че всички подадени документи и материали на кандидата са в съответствие със Закона за развитие на академичния състав и Правилника за развитие на академичния състав в Лесотехническия университет.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата (работа със студенти и докторанти)

Доц. Радостина Попова-Терзийска има учебно-преподавателска дейност в Лесотехнически университет. Разработила е и води лекции и упражнения по дисциплините „Основи на управлението“, „Маркетинг“, „Организация и планиране на ДМП“ и „Маркетинг и реклама“ на студентите от спец. „Алтернативен туризъм“, спец. „Инженерен дизайн“, спец. Технология на дървесината и мебелите“ и спец. „Компютърни технологии в мебелната индустрия“ (сл. бележки № ФЕЛА-2761/10.04.2025 г. и № ФГП-3202/30.04.2025 г.). Също така води лекции и упражнения към Центъра за продължаващо обучение към ЛТУ по дисциплината „Методика на обучение“ на студенти и специализанта, обучаващи се за придобиване на професионална квалификация „Учител“ (сл. бележка № ЦПО-2774/14.04.2025 г.). През периода кандидатът работи активно със студентите като под нейно ръководство защитават дипломни работи успешно 4 дипломанти и е изготвила 7 рецензии на дипломни работи, което показва неговия професионализъм и учебно-преподавателски резултати (сл. бележка № ФЕЛА-2761/10.04.2025 г.). Под ръководството на доц. Радостина Попова-Терзийска успешно защитава дисертационен труд докторант Елена Цветанова Стефанова (диплома № ЛТУ-ОНС-2021-150/27.10.2021; сл. бележка № ФЕЛА-2761/10.04.2025 г.). Успешната и последователна активна работа със студенти и докторанти, ми дават основание по категоричен начин да направя извода, че кандидатът отговаря на всички изисквания за заемане на АД „професор в Лесотехнически университет.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

Общо описание на представените материали

Кандидатът доц. Радостина Попова-Терзийска участва в конкурса с:

- Монографии - 1 бр.;
- Публикувана глава от колективна монография – 2 бр.;
- Учебници - 1 бр.;
- Публикации - 25 бр.;
- Проекти - 8 бр.

От общо публикации 29 броя, от тях 11 бр. са на български език, 18 бр. са на английски език и 1 бр. на македонски език. Четиринадесет статии и доклади са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни с научна информация - Web of Science и Scopus, а 11 бр. в нереферирани списания с научно рецензиране.

Част от публикациите на доц. Радостина Попова-Терзийска съдържат както научни, така и научноприложно приноси, и по този начин са източник на полезност, както от фундаментално, така и от практическо естество. Прави впечатление нейната фокусираност и всеотдайност при търсене, разкриване, изследване и решаване на управленските проблеми в мебелната индустрия.

4.1 Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Доц. Радостина Попова-Терзийска има доказано участие в проекти. В конкурса за АД „професор“ участва с осем проекта. На един проект е ръководител на екипа, седем от тях участва, като експерт (Таблица за самооценка на съответствието с минималните национални изисквания). Представената справка за ръководство и участие в научни проекти свидетелства за професионализма и натрупания опит на кандидата.

4.2 Характеристика на публикуваните научни резултати

Представените от кандидата публикации представляват актуални научни изследвания в областта на обявения конкурс и създават положително впечатление за компетентни познания в областта на обявения конкурс. Към този момент няма констатирано и доказано по законоустановения ред плагиатство.

4.3 Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Общо - 45 цитирания.

Според типа на цитиранията:

- В реферирани и индексирани научни списания, поредици и сборници от конференции с и без импакт фактор и импакт ранг – Web of Science и SCOPUS – 26 бр.;
- В нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 9 бр.;
- В монографии и колективни томове с научно рецензиране – 10 бр.

Този висок брой цитирания отразява разпознаваемостта на трудовете на кандидата и е атестат за качествата на научната му продукция.

4.4 Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Представените за рецензиране публикации съдържат редица научни, научноприложни и приложни приноси. Приемам така изготвената от кандидата справка за приносите, които могат да бъдат открити в публикациите на кандидата, както следва:

1. Научни принос

- Дефинирани са основните групи производства в горския сектор, в съответствие с класификацията на икономическите дейности и в зависимост от предназначението и потреблението на крайните продукти. (публикации № Г 7.6.; Г 7.8.; Г 10.2.; Е 20.1.);
- Разработена е обща верига на доставки и нейните подвериги в горския сектор, съобразно класификацията на продуктите по икономически дейности, които са внедрени в съвместен българо-македонски виртуален консултантски офис. (публикации № Г 7.6.; Г 7.8.; Г 10.2.);
- Проектирана и използвана е методика за диагностика на студентското мнение относно значимостта на устойчивото развитие в обучението в Лесотехнически университет, отразяваща принципите на устойчивото развитие и добрите европейски практики, приложима и в други висши училища. (публикации № Г 7.7.; Г 7.10.).

2. Научно-приложни приноси

- Характеризирано е секторното развитие на горската индустрия в България, въз основа на влиянието на факторите на микро и макро средата, и резултатите от функционирането на предприятията в нея, чрез използване на комплексна методология. (публикации № Г 6.1.; Г 6.2.; Г 6.5.; Г 6.8.; Г 6.14.; Г 7.1.; Г 7.2.; Г 7.3.; Г 7.8.; Г 7.9; Г 10.1.; Е 20.1.)
- Идентифицирани са основните управленски проблеми и възможности на горската индустрия в условия на кризи, причинени в следствие от пандемията от Ковид 19 и войната в Украйна, чрез прилагане на научно обосновани количествени методи. (публикации № Г 6.8.; Г 6.9.; Г 6.12.)
- Характеризирана е иновативността на секторите *Производство на мебели, Производство на дървен материал и изделия от дървен материал, Производство на хартия и картон*, въз основа на използване на три бази данни за иновационната дейност в горската индустрия в България за периода 2014-2018 г., включващи 938

малки, средни и големи предприятия, чрез използване на официалната методология в ЕС. (публикации № В 3; Г 7.11.)

- Оценена е иновационната активност на секторите *Производство на мебели, Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и Производство на хартия и картон* по периоди и по видове производства чрез използване на показатели, заложи в методическите документи на ОИСР за изследване на иновациите в ЕС, и са установени нивата на НИРД, иновационните дейности и разходи. (публикация № В 3)
- Оценени са внедрените дигитални маркетингови инструменти на водещи големи предприятия за производство на дървен материал и изделия от дървен материал, производство на мебели и производство на матраци в България. (публикации № Г 6.4.; Г 6.13.; Е 20.1.)
- Дефинирани са препоръки за вземане на управленски решения и определяне на необходимостта от иновации в горската индустрия в България чрез прилагане на иконометрични модели. (публикации № Г 6.6.; Г 6.7.; Г 6.10.)
- Идентифицирани и обобщени са добри практики на управление на иновациите в горската индустрия на големи по размер предприятия, сред които Мебели Виденов ЕООД, Мебел Стил ООД, Кастамону България АД, Кроншпан България ЕООД, Тед Бед ЕАД. (публикации № В 3; Г 6.13.; Г 7.5.)

3. Приложни приноси

- Разработени са инструментариуми за първични проучвания на студенти, преподаватели и мениджъри от горската индустрия в контекста на устойчивото развитие и ефективното взаимодействие между науката и бизнеса. (публикации № Г.6.4.; Г 6.13.; Г 7.1.; Г 7.7.; Г 7.10.)

Приемам приносите в посочените направления. Те са неоспоримо доказателство за умението на доц. Радостина Попова-Терзийска да генерира нови идеи, да изследва и обосновава тяхната значимост и приложимост.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Прегледът на самостоятелните публикации категорично доказва наличието на собствен научен почерк. Той може да бъде открит и в другите публикации, в които участва в съавторство. Прегледът на представените публикации показва, че от всичките 29, 11 са самостоятелни; с един съавтор са 9; с двама съавтори - 7; с трима и повече съавтори - 2. Трябва да вземем предвид, че представения основен монографичен труд,

както и един учебник са изготвени самостоятелно от доц. Радостина Попова-Терзийска. Това ми дава основание да направя извода, че личния принос на кандидата е значителен.

6. Критични бележки

Нямам съществени критични бележки към кандидата, но ще отправя препоръка, свързана със засилване на дейността му по ръководство на докторанти и тяхната успешна защита и участие в научноизследователски български и международни проекти. По този начин доц. Радостина Попова-Терзийска ще се утвърди в академичната общност като изследовател, който създава собствена школа.

7. Лични впечатления

Познавам доц. д-р Радостина Попова-Терзийска още от времето, когато беше моя студентка, и през цялата ѝ професионална кариера. Имала съм възможност да работя с нея в дейности към Центъра за продължаващото обучение и различни научно-конферентни прояви. Категорично смятам, че като преподавател тя е не само отговорна и вискателна, но и креативна и вдъхновяваща, което мотивира студентите да постигат високи резултати. Като изследовател, тя е прецизна, етична и търсена за участие в научни и образователни проекти поради широките си научни и изследователски интереси. Освен това, тя притежава отлични комуникационни умения и способността да създава позитивна работна атмосфера.

8. Заключение

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам доц. д-р Радостина Кънчева Попова-Терзийска да бъде избрана за „професор“ по дисциплината „Основи на управлението“ в Професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Организация и управление на производството“.

Изготвил становището:

/доц. д-р Невена Шулева/

Становището е предадено на: 01.08.2025 г.